

10 x EILANDSTAD

IV Haverleij
V De Grootte Wielen

Archipelago (bron: 10XDENBOSCH Olv Klijn en JoksJansen)

De eens zo bejubelde communicatierevolutie en de daarmee verbonden netwerksamenleving blijken dus niet te huizen in de gemoedelijke 'globalvillage' zoals Marshall McLuhan eens voorspelde, maar in het antwoord op de vraag tot welke netwerken je als individu toegang hebt. In de architectuur en stedenbouw is het debat over uitsluiting nog niet heel diepgravend gevoerd, maar verschillende theoretici buiten deze disciplines hebben inmiddels kanttekeningen geplaatst bij de laat kapitalistische samenleving. Filosofen als Jean Baudrillard, Paul Virilio en Peter Sloterdijk, critici als Mike Davis en Lieven De Cauter en een socioloog als Richard Sennett, waarschuwen allen voor het gevaar van daadwerkelijke segregatie.

Tegen deze achtergrond lijkt de eerder gemaakte opmerking dat Haverleij te maken krijgt met de problemen van het grote stadsleven meer reden voor opluchting dan voor bezorgdheid. De angst voor een rigide scheiding, of het ontstaan van een capsulaire stadsuitbreiding in 's-Hertogenbosch is voorbarig. Hoewel de ontwerpers van de Haverleij wel degelijk lonken naar het idee van een comfortabel en zorgeloos eilandenrijk, veilig losgekoppeld van 'verstorende' invloeden, lijkt die belofte niet te worden ingelost. Ook in een dergelijk nogal exclusief woonmilieu vinden, nog geen vijf jaar na de oplevering van de eerste kastelen, ondermijnende of subversieve activiteiten plaats. Waar elders in Nederland over dergelijke activiteiten de schouders zouden worden opgehaald, mag men in Haverleij de vlag uithangen. Het voorgenomen eilandenrijk lijkt bij nadere beschouwing meer verwantschap te vertonen met een ketting of cluster.

Geen eilanden, maar een archipel!

Ook op het niveau van de woongemeenschappen zelf wordt de onderlinge verbondenheid tussen bewoners steeds beter zichtbaar. Zo worden in de verschillende kastelen door buurtbewoners met enige regelmaat allerlei 'dorpse' activiteiten georganiseerd, zoals barbecues en buurtfeesten. Het golfclubhuis bijvoorbeeld, dat zich in architectonische zin onttrekt aan de traditionalistische beeldtaal, functioneert inmiddels als veredeld buurthuis.

Daarnaast is de wijk in trek bij recreërend 's-Hertogenbosch. Talloze Bosschenaren laven zich op zomerase zondagen aan de bijzondere contrasten tussen rood en groen. Fietsers en wandelaars struinen in colonne over de golvende greens.

Achteraf moet dan ook worden vastgesteld dat Haverleij op geen enkel niveau een 'zuiver' eilandenrijk is gebleken, zoals door de meeste architectuur critici betoogd. De wijk is eerder op te vatten als archipel: een landvorm van onderling verbonden elementen. Op den duur is het niet denkbeeldig dat het landgoedconcept een nog rijkere uitwerking zal krijgen; invloeden van buitenaf zijn toch niet buiten de deur te houden. Behalve kastelen voor tweeverdieners, ontwikkelt zich misschien een kashba voor de islamitische gemeenschap, een studentenpaleis, een dierenkasteel of eigentijdse eco-burcht?

Haverleij

IV

Haverleij

De Groote Wielen

V

Groote Wielen

In het oostelijk deel van 's-Hertogenbosch, midden in de mooie polder, is een nieuwe woonwijk in aanbouw: De Groote Wielen. Nieuwbouw in de natuur, ontworpen door de befaamde landschapsarchitect Hubert de Boer. De komende jaren worden hier ruim 4.300 woningen gebouwd, verdeeld over zes verschillende woonbuurten met allemaal een eigen sfeer en karakter. Ook de woningtypen en prijsklassen variëren sterk. Een deel van de wijk is reeds klaar en bewoond.

Naast woningen krijgt De Groote Wielen diverse voorzieningen zoals scholen, winkels, sportfaciliteiten, sociaal culturele en medische voorzieningen en een bedrijvenpark. Deze worden fasegewijs gerealiseerd.

Water neemt in De Groote Wielen een prominente plaats in. De mooie waterplas en het uitgekende watersysteem zijn niet alleen functioneel en milieubewust, maar zorgen ook voor veel sfeer en recreatiemogelijkheden. Daarnaast natuurlijk ook aandacht voor 'het groen' in deze woonwijk.

